

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ι. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ - ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Ν. ΑΧΑΪΑΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Θέμα: «Υπαίθριο εμπόριο και αδικαιολόγητα παρατεινόμενη πρόσδεσή του στους μεσάζοντες»

Στις 15 Μαΐου 2014, δημοσιεύτηκε (στο ΦΕΚ 118) ο νόμος 4264: «Άσκηση εμπορικών δραστηριοτήτων εκτός καταστήματος και άλλες διατάξεις». Πριν και κατά τη διάρκεια της ψήφισής του πήραν δημοσιότητα μόνον οι διατάξεις, που αφορούσαν στις λαϊκές αγορές, μαζί όμως και «ύπουλα» πέρασαν, χωρίς δημοσιότητα, οι διατάξεις για το υπαίθριο εμπόριο. Μια συγκριτική παρουσίαση κάποιων διατάξεων, παρακάτω, θα αναδείξει και τις προθέσεις του νομοθέτη:

Στο άρθρο 5, προβλέπεται: «Οι Δήμαρχοι υποχρεούνται να παρέχουν κατά προτεραιότητα στους παραγωγούς όλης της χώρας θέσεις στις λαϊκές αγορές ευθύνης τους. Στις λαϊκές αγορές όλης της χώρας, οι παραγωγοί τοποθετούνται χωριστά από τους επαγγελματίες και κατά την κατανομή των θέσεων μεταξύ τους προκρίνονται οι παραγωγοί.»

Στο άρθρο 8, περί «Άδειας πωλητή λαϊκών αγορών», προβλέπεται: «Στις λαϊκές αγορές επιτρέπεται να δραστηριοποιούνται φυσικά πρόσωπα που είναι παραγωγοί ή επαγγελματίες πωλητές αυτοπροσώπως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά, συνεταιριστικές οργανώσεις και αναγνωρισμένες ομάδες παραγωγών, εφόσον κατέχουν άδεια πωλητή λαϊκών αγορών.»

Στο άρθρο 9, ορίζονται οι προϋποθέσεις για: «Άδεια παραγωγού πωλητή λαϊκών αγορών», ενώ το άρθρο 14, ορίζει τις προϋποθέσεις για: «Άδεια επαγγελματία πωλητή λαϊκών αγορών».

Στο άρθρο 19, ορίζονται οι προϋποθέσεις για: «Άδεια παραγωγού πωλητή λαϊκών αγορών βιολογικών προϊόντων».

Περαιτέρω, ενώ για τις λαϊκές αγορές φαίνεται να δίνεται βάρος στη συμμετοχή των παραγωγών, στο υπαίθριο εμπόριο οι ρυθμίσεις είναι διαφορετικές. Συγκεκριμένα:

Το άρθρο 22, παράγραφος 1, προβλέπει: «Άδεια άσκησης δραστηριότητας πωλητή υπαίθριου στάσιμου ή πλανόδιου εμπορίου δικαιούνται φυσικά πρόσωπα τα οποία είναι άνεργα και δεν κατέχουν τα ίδια, ο/η σύζυγος ή τα τέκνα αυτών άλλη διοικητική άδεια άσκησης βιοποριστικού επαγγέλματος. Η άδεια αυτή χορηγείται κατά σειρά προτεραιότητας και με βάση κοινωνικά κριτήρια, σε πρόσωπα που

ανήκουν στις ακόλουθες κατηγορίες: (α) μέχρι ποσοστό δώδεκα τοις εκατό (12%), σε άτομα με αναπηρία τουλάχιστον πενήντα (50%) και σε τυφλούς, (β) μέχρι ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%), σε πολύτεκνους και τα τέκνα αυτών, καθώς και σε γονείς με τρία τέκνα, (γ) μέχρι ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%), σε ανάπηρους και θύματα ειρηνικής περιόδου του ν. 1370/1944 (Α' 82), (δ) μέχρι ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) σε γονείς ανήλικων τέκνων με αναπηρία και σε γονείς που προστατεύουν άτομα με νοητική αναπηρία, αυτισμό, σύνδρομο down, εγκεφαλική παράλυση, βαριές και πολλαπλές αναπηρίες και πολλαπλές ανάγκες εξάρτησης, (ε) μέχρι ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%), σε ομογενείς Βορειοηπειρώτες και ομογενείς παλιννοστούντες, (στ) μέχρι ποσοστό επτά τοις εκατό (7%) σε Έλληνες Ρομά που έχουν εγγραφεί στα δημοτολόγια των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης της χώρας, (ζ) μέχρι ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) σε άτομα απεξαρτημένα από εξαρτησιογόνες ουσίες και άτομα υπό απεξάρτηση.» Και στην παράγραφο 2: «Στην περίπτωση που απομένουν αδιάθετες άδειες, αυτές χορηγούνται με κλήρωση μεταξύ αυτών που έχουν υποβάλει αίτηση....».

Μας κάνει τεράστια εντύπωση στο Χριστιανοδημοκρατικό Κόμμα Ελλάδος η εξονυχιστική λεπτομέρεια (και κατηγοριοποίηση) αυτών που δικαιούνται άδεια πωλητή. Δεν παρατηρούμε, όμως, να αναφέρεται εκτεταμένα η έννοια του «παραγωγού», συνδεδεμένη με την δυνατότητα του προηγούμενου να διαθέτει τα προϊόντα του, όπως στις ρυθμίσεις για τις λαϊκές αγορές (όπου μάλιστα έχει και προτεραιότητα). Φαίνεται, όπως μας πληροφορεί η ιστοσελίδα «www.kastrolamias.gr», σε δημοσίευσή της περί όλων των παραπάνω, που είναι ορατή στις 4/6/2014, πως η κυβέρνηση προσπαθεί μέσα από το υπαίθριο εμπόριο να «λύσει» το πρόβλημα της ανεργίας, αγνοώντας τον παραγωγό. Και για να μη μείνει καμία αμφιβολία για τις προθέσεις της, το άρθρο 25, παρ2β', προβλέπει: «Δεν επιτρέπεται η άσκηση πλανόδιου εμπορίου ... σε δήμους με πληθυσμό άνω των τριών χιλιάδων (3.000) κατοίκων». Δηλαδή: **πουθενά!**

Την εποχή, λοιπόν, που «απελευθερώνονται» τα πάντα, που μπορεί «οποιοσδήποτε» να πουλά ακόμη και φάρμακα, δήθεν «για να πέσουν οι τιμές», ο παραγωγός δεν μπορεί να πουλήσει απευθείας τα προϊόντα του. Από ότι φαίνεται, ο σκοπός δεν είναι η μείωση της τιμής, στην οποία αγοράζει ο καταναλωτής, αλλά η μείωση της τιμής στην οποία πουλάει ο παραγωγός, αφού θα έχει μεγαλύτερη ανάγκη τον μεσάζοντα. Επίσης, είναι πρόσφορο και το επιχείρημα, που λέει, ότι η «απελευθέρωση» γίνεται για να έχει ο καταναλωτής πολλές επιλογές. Φαίνεται, όμως, ότι ανάμεσα σ' αυτές, δεν είναι η επιλογή να αγοράζει ο προηγούμενος απευθείας από τον παραγωγό...

Η εμπειρία, δύο και πλέον χρόνων, από κινήματα του στυλ: «Χωρίς μεσάζοντες» έδειξε, ότι οι καταναλωτές και οι παραγωγοί μπορούν να συνεννοηθούν με αμοιβαίο όφελος και να δώσουν μια ώθηση και μια ελπίδα στην ντόπια πρωτογενή παραγωγή. Φαίνεται, όμως, ότι αυτό ενόχλησε κάποτε την προηγούμενη μνημονιακή κυβέρνηση, που με νόμο, προσπάθησε να εμποδίσει την απευθείας διάθεση προϊόντων, δείχνοντας, ελλειμματική πρόθεση ή και ακόμα αδιαφορία για πρωτοβουλίες υπέρ του αποτελεσματικού ελέγχου των τιμών και της ενίσχυσης της ντόπιας παραγωγής.

Όμως, τα ως άνω αναφερόμενα «κινήματα» απέδειξαν ότι διέθεταν την τεχνογνωσία για να οργανώσουν διαφορετικά τις απευθείας διαθέσεις προϊόντων. Οι μαζικές παραγγελίες, που γίνονται ηλεκτρονικά, δεν μπορούν να εμποδιστούν, στην εποχή του ηλεκτρονικού εμπορίου. Τα προηγούμενα κινήματα θα μπορούσαν να βοηθήσουν, δεδομένης της σχετικής ευκαιρίας, ακόμα και «τεχνικά» τους παραγωγούς στο να παραδίδουν απευθείας τις παραγγελίες που παραλαμβάνουν στους καταναλωτές. Η στήριξη του παραγωγού σε ρόλο «πωλητή» των δικών του προϊόντων, θα μπορούσε να ενισχύσει την ντόπια ελληνική παραγωγή, ενώ θα μπορούσε να αναδείξει και να διαδώσει πανελλαδικά ένα παράδειγμα συλλογικότητας και αλληλεγγύης, αναγκαίο στους σημερινούς δύσκολους καιρούς που ζούμε στην πατρίδα μας.

Όπως, λοιπόν, μας επισημάνθηκε από συμπολίτες μας με ιδιότητα «παραγωγού-αγρότη» στο Χριστιανοδημοκρατικό Κόμμα Ελλάδος, ο πρόσφατος νόμος που ψηφίστηκε στις 15 Μαΐου, βάζει με τρόπο απαράδεκτο ένα «φρένο» στην εμπορική δραστηριότητα των παραγωγών, εμποδίζοντας τους να πουλήσουν οι ίδιοι τα προϊόντα τους σε πόλεις πάνω από 3.000 κατοίκους. Είναι χαρακτηριστικό, το ότι σε όλα τα άρθρα σχετικά με την άδεια πλανόδιου υπαίθριου εμπορίου, έχει παραληφθεί επιμελώς η λέξη «παραγωγός». Όλοι οι παραγωγοί στην πράξη εξομοιώνονται με τους πωλητές, δηλαδή με εκείνους που μπορεί να μην παράγουν τίποτα.

Πέρα από τις νέες ρυθμίσεις, ο εν λόγω νόμος καταργεί όλους τους ισχύοντες νόμους για το πλανόδιο υπαίθριο εμπόριο των Παραγωγών. Μεταξύ άλλων, καταργείται το άρθρο 6, του Π.Δ. 254/2005, που προέβλεπε έκδοση άδειας άσκησης υπαίθριου εμπορίου αποκλειστικά σε παραγωγούς με ισχύ σε όλη την επικράτεια για την πώληση γεωργικών, αμπελουργικών, κτηνοτροφικών, πτηνοτροφικών και μελισσοκομικών προϊόντων ιδίας παραγωγής.

Σε μια χώρα, όπου όλοι συμφωνούν, στο ότι πρέπει να ενισχυθεί ο πρωτογενής τομέας παραγωγής, μας προξενεί τεράστια απορία, το γιατί η κυβέρνηση απαγορεύει τη μαζική λιανική πώληση προϊόντων από τους ίδιους τους παραγωγούς σε μεγάλες πόλεις, δείχνοντας τους έναν μονόδρομο προς τους χονδρεμπόρους και τις μεγάλες εμπορικές αλυσίδες. Τα προηγούμενα διαβάζουμε στην ιστοσελίδα «www.magnesianews.gr», σε δημοσίευση που είναι ορατή στις 4/6/2015.

Ενθυμούμενοι την τότε περίοδο, είναι νωπή στη μνήμη μας η αίσθηση «παρωδίας» της διαδικασίας διαβούλευσης, που προηγήθηκε της ψήφισης του επίμαχου νομοσχεδίου: Η ανακοίνωση για την έναρξη της δήθεν διαβούλευσης αναρτήθηκε τη Μ. Δευτέρα 14 Απριλίου και είχε καταληκτική ημερομηνία την Τρίτη του Πάσχα, 22 Απριλίου. Το ότι δόθηκαν μόνον εννέα μέρες διαβούλευσης, μαζί με τις αργίες του Πάσχα και το ψήσιμο του οβελία, αποδεικνύει, το πόσο λανθασμένα αντιμετώπισε η τότε κυβέρνηση τους άμεσα εμπλεκόμενους αγρότες παραγωγούς, στην ουσία, περιφρονώντας τους. Το τότε ΥΠ.Α.Ν., τελικά, πληροφόρησε τους πολίτες, ότι λόγω άμεσης κατάθεσης του νομοσχεδίου στη Βουλή, η διαβούλευση θα έκλεινε στις 16-4-2014 και ώρα 14:00...!!!

Τελικά, το τότε κυοφορούμενο νομοθέτημα πήρε "σάρκα και οστά" ως Ν.4264/2014, ΦΕΚ 118^Α, με τίτλο: "Άσκηση εμπορικών δραστηριοτήτων εκτός καταστήματος και άλλες διατάξεις". Από την ανάγνωση των κεφαλαίων του νέου Νόμου, που αφορούν το υπαίθριο εμπόριο, ας συνοψίσουμε τα εξής πολύ απλά:

1. Στα φυσικά πρόσωπα που δικαιούνται να εκδώσουν άδεια για υπαίθριο εμπόριο (πλανόδιο ή στάσιμο) δεν περιλαμβάνονται οι αγρότες και...
2. Καταργείται το Π.Δ. 254/2005, με το οποίο δινόταν το δικαίωμα στους αγρότες να αποκτήσουν άδεια υπαίθριου εμπορίου για πώληση των δικών τους προϊόντων.

Με δυο λόγια, δηλαδή, οι αγρότες, από την ψήφιση του ως άνω νόμου και στο εξής, παύουν να έχουν το δικαίωμα να πουλάνε τα δικά τους προϊόντα απευθείας στον καταναλωτή με άδειες υπαίθριου εμπορίου! Τα τελευταία χρόνια, λόγω και της οικονομικής κρίσης, εκατοντάδες παραγωγοί είχαν βρει διέξοδο στο υπαίθριο εμπόριο: η έκδοση των σχετικών αδειών είχε σημειώσει κατακόρυφη άνοδο (αυτό μπορεί να επιβεβαιωθεί και από τα στοιχεία των αρμόδιων Υπηρεσιών Εμπορίου). Είναι σίγουρο, δε, ότι κανένας παραγωγός δεν μπορεί να διακινήσει το σύνολο της παραγωγής του μέσα από το υπαίθριο εμπόριο. Όμως, είναι εξίσου σίγουρο, ότι ο τζίρος που πραγματοποιούσε μέσα από τη λιανική διακίνηση των προϊόντων του ο κάθε αγρότης, του έδινε μια βαθιά οικονομική ανάσα. Ξαφνικά, ήρθε η Πολιτεία και του στέρησε αυτή τη δυνατότητα!

Ουσιαστικά, η «λογική» των τότε κυβερνήσεων, να νομοθετούν χωρίς ...διαβούλευση με τους άμεσα ενδιαφερόμενους, είχε τον προφανή σκοπό να στρέψει τους παραγωγούς αποκλειστικά στη χονδρική πώληση των προϊόντων τους. Ο τρόπος, όμως, που διενεργείται το χονδρεμπόριο στη χώρα μας (τιμές παραγωγών, τρόπος πληρωμής, χρόνος πιθανής πληρωμής) καθιστά, εδώ και καιρό, απολύτως μη βιώσιμη μια μέση αγροτική εκμετάλλευση. Άρα, η ως άνω «λογική» των τότε κυβερνήσεων εξυπηρέτησε με μαθηματική ακρίβεια την εγκατάλειψη της αγροτικής γης από το μεγαλύτερο ποσοστό των παραγωγών της χώρας, αφού, ο μικρός κλήρος, που χαρακτηρίζει το συντριπτικό ποσοστό των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, τις καθιστά υπό τις ως άνω αναφερόμενες συνθήκες μη βιώσιμες. Τις τελευταίες απόψεις μας μεταφέρει σε σχετική δημοσίευση ο «Γεωπονικός Σύλλογος Πρέβεζας», όπως είναι αναγνώσιμη στην ιστοσελίδα: "www.agronomist.gr", κατά την 4/6/2015.

Επειδή η πρωτογενής παραγωγή αγροτικών προϊόντων είναι ένας από τους ελάχιστους διαθέσιμους μοχλούς οικονομικής Ανάπτυξης στη χώρα μας.

Επειδή η εμπλοκή μεσαζόντων, ανέκαθεν στη χώρα μας, συνέβαλε στην μεγάλη αύξηση των λιανικών τιμών των προϊόντων.

Επειδή από εργασιακής πλευράς, η στήριξη των αγροτών ως οικονομική μονάδα υπό τις τρέχουσες δυσμενείς συνθήκες, περνάει μέσα από την είσοδό τους στη λιανική αγορά.

Επειδή από καθαρά δημογραφικής πλευράς, χωρίς την αδειοδότηση του αγρότη παραγωγού να πωλεί στη λιανική αγορά τα προϊόντα που ο ίδιος παράγει, η ελληνική ύπαιθρος θα ερημώσει ταχύτατα...

Κατόπιν όλων των ανωτέρω, ερωτάσθε:

1. Θα λάβετε την πολιτική πρωτοβουλία να καταργήσετε εκείνες τις διατάξεις του Ν. 4264/2014, που απομακρύνουν τους αγρότες-παραγωγούς από κάθε δραστηριοποίηση στην λιανική αγορά των προϊόντων τους;
2. Σε περίπτωση που είναι θετική η πρόθεσή σας να επιτραπεί στους αγρότες να πωλούν στην λιανική αγορά την δική τους αγροτική παραγωγή, τότε σκοπεύετε να νομοθετήσετε την σχετική αδειοδότηση;

Ο ερωτών βουλευτής

Νίκος Ι. Νικολόπουλος

Πρόεδρος του Χριστιανοδημοκρατικού Κόμματος Ελλάδος